

РЕГІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ УДОСКОНАЛЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Флегантова А.Л., аспірант

Полтавська державна аграрна академія

Стаття містить інформацію про стан інвестиційної діяльності в різних областях України. Вона відображає сучасний рівень фінансово-інвестиційного потенціалу та забезпеченість фінансовими ресурсами кожної області. У статті також запропоновані основні засади покращення стану інвестиційної діяльності України.

The article contains the information about the condition of the investment activity in different regions of Ukraine. It demonstrates a modern level of the financial and investment potential and provision of each area with financial resources. The main principles of an improvement of the condition of the investment activity in Ukraine were presented in the article.

Постановка проблеми. Об'єктивно існуючі в багатьох областях України передумови для прискореного економічного розвитку стримуються недостатньою кількістю інвестиційних ресурсів. Для пожвавлення економіки України необхідний значний приплив коштів приватних інвестицій як великого корпоративного національного капіталу, так і коштів населення. Проблему може бути вирішено за допомогою реалізації науково обґрунтованої регіональної інвестиційної політики [6, с. 137].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз даної проблеми досліджували такі вітчизняні вчені: Є. Ахромкін [1], І.В. Дихнич [2], М.М. Ковальчук [6], Н.О. Коренева [3], Г.І. Купалова [3], В.С. Марцин [4], І.В. Олександренко [5], В.В. Сабадаш [6], А.А. Харламова [7].

Постановка завдання. Завданням даного дослідження є оцінка інвестиційного потенціалу областей України та розробка шляхів вдосконалення їх інвестиційної діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Країни, що виходять із економічної кризи в трансформаційний період, все більше оцінюють прямі іноземні інвестиції як джерело економічного розвитку та модернізації економіки, що є єдиним шляхом покращення соціальних позицій розвитку країни. В таких умовах країни намагаються лібералізувати свої інвестиційні режими та застосувати заходи для приваблення більших потоків інвестицій [4, с. 159 - 160].

У зв'язку з цим постає питання: які заходи необхідно застосовувати, які внутрішньо-економічні важелі необхідно задіяти для збільшення потоків інвестицій, включаючи і залучення іноземного капіталу в економіку країни [4, с. 160].

У табл. 1 регіони України згруповано за рівнем інвестиційної привабливості.

Групування регіонів України за рівнем фінансово-інвестиційного потенціалу у 2009 р.

Інвестиції в основний капітал на одну особу в грн.		
1 група (більше 1,0), високий рівень фінансово-інвестиційного потенціалу	2 група (від 0,01 до 0,1), середній рівень фінансово-інвестиційного потенціалу	3 група (менше 0,01), низький рівень фінансово-інвестиційного потенціалу
Київський регіон, м. Київ	АР Крим, Дніпропетровськ, Донецький, Запорізький, Львівський, Миколаївський, Одеський, Полтавський, Харківський, Черкаський регіони	Вінницький, Волинський, Житомирський, Закарпатський, Івано-Франківський, Кіровоградський, Луганський, Рівненський, Сумський, Тернопільський, Хмельницький, Херсонський, Чернівецький, чернігівський регіони, м. Севастополь
ВРП на 1 особу, грн.		
1 група (більше 1,0), високий рівень фінансово-інвестиційного потенціалу	2 група (від 0,01 до 0,1), середній рівень фінансово-інвестиційного потенціалу	3 група (менше 0,01), низький рівень фінансово-інвестиційного потенціалу
м. Київ	Дніпропетровська, Донецька, Запорізька, Полтавська, Харківська області	АР Крим, Вінницький, Волинський, Житомирський, Закарпатський, Івано-Франківський, Київський, Кіровоградський, Луганський, Львівський, Миколаївський, Одеський, Рівненський, Сумський, Тернопільський, Хмельницький, Херсонський, Черкаський, Чернівецький, Чернігівський регіони, м. Севастополь

Джерело: [8]

Таким чином, за підсумками таблиці можна виділити стабільно благополучні регіони: м. Київ, Дніпропетровський, Донецький та Київський. Однак, існують так звані депресивні регіони, серед яких: Закарпатський, Івано-Франківський, Рівненський, Чернівецький, які мають низький рівень інноваційної активності і незначний фінансовий потенціал [8].

В умовах глобалізації світового господарства – важливим завданням політики макроекономічного регулювання є недопущення, диспропорційності в розвитку різних територій держави [7, с. 183-184].

За статистичними даними, протягом 2001-2008 рр. спостерігається збільшення обсягів іноземних інвестицій у розвиток регіонів України, що сприяє формуванню бюджету держави та покращенню соціального становища в країні. Основним важелем активізації та сталого протікання інвестиційних процесів на регіональному рівні є інвестиційний потенціал регіону [5, с. 80], на який впливає забезпеченість фінансовими ресурсами (табл. 2).

**Інтегральні показники та рейтингове місце за рівнем забезпеченості
фінансовими ресурсами, 2005 – 2006 рр.**

Області	Інтегральний показник забезпеченості фінансовими ресурсами		Рейтингове місце	
	2005 р.	2006 р.	2005 р.	2006 р.
АР Крим	7,44	7,58	25	20
Вінницька	7,57	7,33	22	23
Волинська	7,52	6,94	23	26
Дніпропетровська	9,67	9,27	3	4
Донецька	10,07	9,71	2	3
Житомирська	7,64	7,47	21	22
Закарпатська	9,19	8,67	7	9
Запорізька	9,33	9,19	5	5
Івано-Франківська	8,65	8,25	13	13
Київська	8,97	8,84	8	6
Кіровоградська	7,05	7,10	27	25
Луганська	8,32	7,81	14	15
Львівська	8,78	8,75	9	8
Миколаївська	9,52	8,80	4	7
Одеська	8,66	7,93	12	14
Полтавська	8,67	8,29	11	12
Рівненська	8,24	8,48	15	11
Сумська	7,82	7,64	18	19
Тернопільська	7,31	6,84	26	27
Харківська	8,70	8,49	10	10
Херсонська	8,06	7,50	16	21
Хмельницька	7,76	7,80	19	16
Черкаська	7,83	7,68	17	17
Чернівецька	7,73	7,65	20	18
Чернігівська	7,49	7,26	24	24
м. Київ	19,13	18,85	1	1
м. Севастополь	9,21	10,13	6	2

Джерело: [5, с. 84].

Дані таблиці свідчать про те, що найвищий рівень забезпеченості фінансовими ресурсами спостерігається у місті Києві, а інтегральний індекс забезпеченості фінансовими ресурсами у 2005-2006 рр. складає відповідно 19,13 та 18,85. На другому місці за рівнем фінансового забезпечення перебувала у 2005 році Донецька область, а у 2006 р. – місто Севастополь. Перенесення позицій міста Севастополя із 6 на 1 рейтингове місце пов'язане зі збільшенням прямих іноземних інвестицій у розрахунку на одну особу із 244,5 дол. у 2005 році до 331,1 дол. у 2006 році. Помітного зростання у 2006 році у Севастополі зазнали доходи місцевих бюджетів у розрахунку на одну особу. Зростання зайнятості населення, покращення соціальних умов та ріст потреб населення, зумовили збільшення сукупних ресурсів, що припадають на одне домогосподарство. Найнижчі значення інтегрального показника забезпеченості фінансовими ресурсами спостерігається у Тернопільській області, яка має недостатній запас внутрішніх фінансових ресурсів. Інтегральний показник за-

безпеченості фінансовими ресурсами у Тернопільській області у 2006 році був у 2,8 разу менший за його максимальне значення в Україні [5, с. 85].

За своєю сутністю державна інвестиційна політика в області є системою науково обґрунтованих цілей та заходів, спрямованих на оптимізацію демографічних та ресурсних особливостей регіону. Для стимулювання ефективних змін в області необхідно активізувати інвестиційну політику та використати інвестиційну активність як фактор економічного зростання [1, с. 40].

Ця політика має базуватися на дотриманні таких принципів [1 с. 40]:

- забезпечення економічної стабільності та прогнозованості державної політики як суб'єкта міжнародних відносин;
- адекватності організаційно-правового й інформаційного забезпечення залучення інвестицій;
- оптимальності обсягу іноземних інвестицій;
- децентралізації державної підтримки і формування мережі «інститутів розвитку» (технопарків, техноінкубаторів тощо);
- надання послуг та пільгового оподаткування суб'єктам, які використовують інвестиції для інноваційного розвитку тощо.

Таблиця 5

Методи стимулювання інвестиційної діяльності

Метод	Інструмент
Податкове стимулювання	Зниження ставки податку; інвестиційна податкова знижка; відміна податків на реінвестування; податкові угоди з іншими країнами; податкові кредити
Фінансове стимулювання	Прискорена амортизація; пільгові кредити; інвестиційні гарантії; безпроцентні кредити
Інфраструктурне забезпечення	Надання земельних ділянок у безоплатне користування або за пільговими цінами; надання необхідних приміщень у безоплатне користування або за пільговими цінами
Стимулювання конкретних інвестиційних проектів	Цільове фінансування: ресурсо- і природозберігаючих технологій та обладнання, підвищення кваліфікації і перепідготовки кадрів, поліпшення умов праці, проведення науково-дослідних і проектно-конструкторських робіт; сприяння у проведенні техніко-економічного обґрунтування проектів

Джерело: [6, с. 138]

Важливий вплив на економічне зростання здійснюють іноземні інвестиції. Під іноземними інвестиціями розуміють довгострокові вкладення капіталу за кордоном у підприємства різних галузей, підприємницькі проекти, соціально-економічні програми. Так, трактуючи іноземні інвестиції як кошти, що направляють на досягнення довгострокових цілей, виокремлюють три їхні типи, що найсуттєвіше впливають на економічне зростання [2 с. 114]:

- інвестиції у фізичний капітал, зокрема в устаткування, машини, будинки й інфраструктуру;
- інвестиції в людський капітал, в основному як видатки на освіту й навчання техніці управління (розвиток персоналу);
- інвестиції в технологічний капітал у формі фінансування науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт.

Висновки. 1. На розвиток інвестиційної діяльності країни впливає, перш за все, економічний розвиток її регіонів. На території України існує чітка межа між економічно розвиненими та економічно нерозвиненими регіонами.

2. За рівнем інвестиційної привабливості лідером серед регіонів України є Дніпропетровська область, а найбільш інвестиційно непривабливими регіонами є Кіровоградська, Луганська, Черкаська, Херсонська, Чернівецька, Житомирська та Тернопільська області.

3. Найбільш забезпеченими фінансовими ресурсами є Донецька область та міста Київ і Севастополь, а найбільш незабезпечені – Кіровоградська, Чернівецька, Тернопільська, Волинська області та Автономна республіка Крим.

4. Реалізуючи інвестиційну політику для України необхідно звертати увагу на пропорційний розподіл інвестицій по всій території України, обираючи у кожному регіоні найбільш перспективні галузі.

Література:

1. Ахромкін Є. Аналіз нормативно-правової бази щодо використання інвестиційних ресурсів регіону / Є. Ахромкін // Банківська справа. – 2009 – №1. – С. 39-44.

2. Дихнич І.В. Державне регулювання залучення іноземних інвестицій як ресурс соціально-економічного розвитку країни й регіонів (на прикладі Російської Федерації) / І.В. Дихнич // Статистика України. – 2008. – №3. – С.114-116.

3. Купалова Г.І. Статистичне забезпечення аналізу інвестиційної привабливості регіонів України / Г.І. Купалова Коренєва Н.О. // Статистика України. – 2009. – №1. – С.76-81.

4. Марцин В.С. Координація інвестиційної діяльності в регіонах в умовах глобалізації / В.С. Марцин // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – №11. – С. 159-167.

5. Олександренко І.В. Оцінка інвестиційного потенціалу регіонів / І.В. Олександренко // Регіональна економіка. – 2009. – №3. – С. 80-91.

6. Сабадаш В.В. Теоретико-методичні підходи до оцінки потенціалу джерел внутрішнього інвестування у розвиток регіону / В.В. Сабадаш, М.М. Ковальчук // Механізм регулювання економіки. – 2008. – №3. – С. 137-150.

7. Харламова А.А. Ефекти конвергенції/дивергенції в інвестиційному кліматі регіонів України / А.А. Харламова // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – №6. – С. 183-190.

8. Семчук О.В., Аналіз інвестиційної привабливості регіонів України [Електронний ресурс] / О.В. Семчук, Є.В. Гушак. – Режим доступу : www.rusnauka.com.

УДК 338.439.5:631.11:633.1

ДІЯЛЬНІСТЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ПО ЗБУТУ ЗЕРНА

**Харченко А.О., к.е.н., доцент, Бурляй О.Л., к.е.н., доцент
Уманський національний університет садівництва**

Проаналізовано збутову діяльність сільськогосподарських підприємств Черкаської області щодо зерна, досліджено залежність її ефективності від ступеня концентрації виробництва, зроблено спробу внести пропозиції направлені на підвищення її рівня.

Sales activity of agricultural enterprises of Cherkasy region of the grain market is analyzed, the dependence of its efficiency on the level of concentration of production is studied, the suggestions for increasing productivity are made.

Постановка проблеми. Завдяки природно-кліматичним умовам, біологічним та організаційно-технологічним особливостям зерновиробництва Україна здавна була всесвітньо відомою житницею, потужним виробником